

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conversione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

1. Bapt. forma Sinensi lingua quàm difficil. quomodo?

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

LIBER III.

SUCCESSORI Riccio Longobardi aduentum in Regiam, multa in quartum mentem distulerunt; serus nunciatus impositi muneris; serus Quanceum oneraria appulsus quæ recentis vehebat operas, subituras in eorum locum, quos victus incommoda, & pertinax in lingua condiscenda labor in tabem egerat, & erant Macaam ad Lusitanos medicos necessarios deportandi. Postquam autem vertente Decembri, tres illi quos expectauerat, fluniorum deinsis custodiis, applicuere tandem Sciaoceam, duobus illorum sociis Felieiano de Sylua valetudini reddito, & Nicolao Trigaultio Nancianum peruenit; tertium pro se Sciaocci reliquit Manuëlem Diaz Castroblancum, quem cognominarunt iuniorem, vt à seniori discerneret. Nanciano inspecta, & Neophytis illic agentibus, bimestri per annum anfractus navigatione Nanchinum lubit, vbi nostris coactis, etiam Cataneo Sciamhaj degente, multa in consilium adduxit, commune bonum spectantia; pretius tamen de baptismi forma certatum est idiomate Sinenfi tunc primum composita. Carent enim Sinenfes R. B. D. quibus efferendis, quæ similibus sonant substituant: ad hæc ferre aures Sinarum nequeunt vocales duas interiectis consonantibus duabus aut tribus, nec pronuntiare illas nisi perperam possunt. Dempto denique M. & N. nulla Sinarum vox in consonantem exit: ad hæc voces easdem Prouinciæ quindecim tam diuersæ inter se cum efferrent vt suam per se seiunctam ab aliis habere linguam singulæ viderentur, timendum erat non mediocriter, ne absque variatione illarum in ore barbarum aliquid sonarent sacra verba, vel significandi vim necessariam baptismi non satis retinerent: alia ex parte vsque adeo inuentu difficiles putarat Riccius characteres & voces, quæ naturam referrent formosæ sacre sententiam, potissimum verò quæ Spiritum sanctum à spiritibus aliis inferioribus distinctum notarent, vt nulla sua linguæ peritia ausus esset Latinam formulam finicè rediere, & quidem prouide; quoad fide latius diffusa, & auditu lectuque intelligerent infideles quibus verbis significaretur à nobis verus Deus, & discernerentur personæ diuinissimæ Triados; transissentque prouide verba illa ex vsu veteri in ius significandæ vulgò, distinguendæque angustissimæ Trinitatis; quod etsi tunc post tantum temporis obtinuisse sentirent Patres, diu nihilominus inter se multumque agitarunt. Longobardus annis decem & quatuor,

Cataneus

I.
Bapt. forma
Sinenfi lingua
quàm
difficil. quo
modo?

Cataneus septemdecim in lingua pōsitis, & apud Mandarinos dictio-
nis laude florens Vagnonius, & alij, sacrāque baptismi formulam
Sinenſi conceptram ſcripſerantque vernaculo, Literariſ Sinenſibus de-
re retractandam, pridem Chriſtianiſ, fideique Myſteria & linguam
apptime callentibus, quam cū ij probaſſent, pro legitima con-
ceptis habendam Patres ſtatuērunt, Chriſtianiſque omnibus promul-
gandam, ut incidentibus neceſſitatū articulis ea vterentur, infan-
tibus maximē in extremo periculo tingendis, quod ſimulato morbi
remedio non pauci factitabant, Hæc & alia in rem Chriſtianam dōm
Patres conſulunt adeſt citatus Pechino nunciuſ profectiōnem Longo-
bardi vehementer vrgens, quare aſſumptis ſecum Feliciano de Sylva,
& fratribus duobus Sinenſibus, Trigaultio Nanchini relicto quāmpri-
mū itineri ſe dedit, miſſis priuſ Hancum qui ſtationem in ea ur-
tropolī locarent (de cuiuſ progreſſu poſtea) nam variis vrbibus, bo-
ni eiufdem deſideriuſ teſtatiſ, fieri ſatiſ non potuit, ob penuriam
operatum, & temporarij comiteatuſ; quo Sciaocei quoque, vrbē
propiuſ licet Macao diſtante, ſic egēbant ut dieſ hebdomadae, ſe-
non niſi oriza aqua macerata demento veſcerentur; pauceillum bubu-
linae dieſ dominico adderet, quā nec bubulci, neque mancipia di-
gnantur attingere; carnibus aliis præ ſumma inopia abſtinerent quā-
quam & multuſ, & pretio vilibuſ: mulcebat haſ ærumnaſ Apoſtoli-
ci miniſterij tolerantia comes, & character, maximēque fiducia li-
laris quā Longobarduſ vbiq; ſecuroſ fecerat nihil eſſe noſtriſ in po-
ſterum ab exilio metuendum: noſtroſ vſu edoctoſ tempeſtateſ ex-
aut frangere; conciliatam iis à Riccio doctrinarum omnium præſidū; co-
optatoſ à Rege in vrbem Regiam, ipſoſque aulae domeſticoſ ex no-
ſtriſ quatuor; inſtarque omnium tam diu noſ eſſe in regno verſatoſ,
ut Siniſ per legeſ non liceret ex eo noſ pellere ne (quod ipſi haec
lege cautum voluerunt) per noſ Regni arcana, per noſtroſ ſequenti
regnum proderetur. Hæc Longobarduſ apud ſe, & ad noſtroſ; hæc
Trigaultiuſ etiam in Europa, hæc alij, quā ardenter optanteſ tam
facile creduli, haud quidem ut Riccium carperent eiufque ſuſpentioneſ
perpetuū timoreſ, verum ut illoſ iam partæ fiducia ſtabilitatiſ empa-
darent: at enim Riccium ſapientiuſ timuiſſe, quā iſti iure confi-
derent quinquennio poſt nimium paruit, cū pulſi extra Sinaſ, Macao
ægrè contititimus, quā calamitateſ conſciuit Patrum qui Nanchi-
ni debebant confidentia hæc, libertateſque in vſu Chriſtianiæ pietatiſ
animioſior quā cautā; & demū (contra quā ſemper inculcauerat
Riccioſ) quoddam perperam crederent, non eſſe in poteſtate Mandarini
etiam offeſi, noſ regno extrudere; id verò grandi ſuo malo, expe-
ri ſunt quā falſo crederent.

Quod autem noſtroſ in Mathematiciſ exquisita peritia, Reipublicæ
neceſſarioſ ſuaderet, hoc ſeculi huiuſ anno vndecimo potiffimum
claruſ

2.
Victus dif-
fic.

3.
Falla præſi-
dentia, de
ſtabilitate
pp. in Siniſ.